

Boomers vs Millennials: Van generatiekloof blijkt geen sprake

Het accountantsvak bestaat 125 jaar. Reden voor de NBA om in november een reeks online activiteiten te organiseren onder het thema 'Springlevend'. Zoals op dinsdag 3 november een online webinar met de uitdagende titel 'Boomers vs Millennials'. Van grote tegenstellingen bleek echter geen sprake. "We moeten samen het accountantsvak naar een volgend niveau tillen."

Ronald Bruins

Presentator Joost Hoebink leidde vanuit een studio in Utrecht twee young profs en twee oud-voorzitters van de NBA langs drie stellingen. Maar niet voordat hij de huidige voorzitter Marco van der Vegte het woord had gegeven via Zoom. Die was op zijn achttiende "een druk jongetje" en koos daarom voor de combinatie van werken en studeren. "Mijn buurman was accountant en dat leek me een prima beroep, maar ik wist toen nog niet precies waar ik in zou rollen. Maar ik ben blij met die keuze, want ik heb het ontzettend naar mijn zin als accountant." Destijds was een accountantskantoor veel hiërarchischer. "Ik ben blij dat de cultuur inclusiever is geworden."

Van der Vegte maakte als jonge accountant de fraude bij Ahold mee. "Dat speelde vroeg in mijn carrière, toen ik net dertig was. We hadden die *side letter* over het hoofd gezien en dan ga je, plat gezegd, op je gezicht. Maar daar leer je van. Ik ben blij dat we drie jaar later met ander management bij Ahold ook de *road to recovery* in konden zetten."

De NBA-voorzitter constateert dat het controledossier meer gewicht heeft gekregen. "Waar het vroeger een naslagdocument was, is het nu veel meer een verantwoordingsdocument, ook voor de review door toezichthouders. De eisen van compliance zijn toegenomen."

Zijn er nog accountants te vinden?

De balans tussen privé en werk is een zorgpunt, meende Van der Vegte. Daarover ging ook stelling één, via video voorgelegd door Soufia Ettaher, AA en docent bij InHolland. "Jonge accountants gaan anders om met de balans tussen werk en privé. Als de sector de werkdruk niet oplost is er straks geen accountant meer te vinden." 59 deelnemers aan de sessie stemden; 64 procent was het er mee eens. Andrea Moser, assistant manager bij KPMG, reageerde aan tafel. "Er speelt meer mee dan de balans tussen werk en privé. Ik studeer nog om accountant te worden. Dat betekent naast mijn werk op vrijdag colleges en in het weekeinde zelfstudie. Dat vergt veel van je, naast je privéleven."

Dirk ter Harmsel, oud-bestuurslid NOvAA en NBA en directeur vaktechniek bij Alfa Accountants en Adviseurs: "Dit vak brengt wel met zich mee dat er altijd druk is. Het is van belang hoe je met die druk omgaat en hoe jouw omgeving je faciliteert om ermee om te gaan. Het heeft ook te maken met hoeveel plezier je hebt in het vak. Als je veel plezier hebt, ben je vaak bereid om meer hooi op de vork te nemen."

Volgens Omar El Messaoudi, zelfstandig accountant en bestuurslid van NBA Young Profs, is werkdruk wat je zelf ervaart. "Dat is niet per se gerelateerd aan de hoeveelheid uren die je maakt. Maar als ik de stelling beoordeel, dan zie ik wel een negatieve ontwikkeling in de toestroom naar accountantsopleidingen. We moeten dus wel wat doen of veranderen, want er kiezen minder mensen voor dit beroep. Anders kun je op een gegeven moment met elkaar hele mooie standaarden bedenken, maar is er niemand meer om ze uit te voeren."

'Als de sector de werkdruk niet oplost is er straks geen accountant meer te vinden.'

Arnold Schilder, emeritus-hoogleraar accountantscontrole aan de Universiteit van Amsterdam en NIVRA-voorzitter 1994-1995, had "veel sympathie" voor de stelling. "Destijds maakten we weken van zestig uur of meer. Ik denk dat mijn vrouw driekwart van de opvoeding van de kinderen op zich heeft genomen. Maar ik vind het gezond dat er tegenwoordig een andere verdeling is tussen man en vrouw en dat er meer wordt gelet op de balans tussen werk en privé. We moeten proberen die werkdruk terug te dringen."

Up or out?

Het gesprek komt op het *up or out*-principe. Partner worden en anders geen plaats meer binnen het accountantskantoor, is volgens Ter Harmsel "toch iets van vroeger?" El Messaoudi: "Nee, dat speelt bij sommige kantoren nu nog steeds. Na drie jaar moet je toch kijken wat je wilt. Maar ik vind dat we die pyramide om moeten draaien." Daarvoor haalt hij inspiratie bij de Ajax Academie. "Om beter te presenteren als individu staan er heel veel trainers, specialisten en fysiotherapeuten klaar om het beste uit jou te halen. Dat beeld is bij me blijven hangen. Het accountantskantoor moet dus andersoortige functies mogelijk maken. Dan kun je bijvoorbeeld specialist in IFRS worden. Er zijn veel meer mogelijkheden dan *up or out*."

'Meer uren staat voor beter werk, terwijl dat juist helemaal niets zegt over kwaliteit.'

Vraag maar eens wie er in de accountancy standaard op woensdag vrij neemt, zegt Moser. "Weinig mensen doen dat. En als ze het doen, dan worden ze met de nek aangekeken. Terwijl ik het een logische keuze zou vinden, omdat tegenwoordig zowel mannen als vrouwen aan het werk zijn." El Messaoudi: "Ooit steeg een vrouwelijke collega van me op de carrièreladder. Ze ging trouwen en kreeg kinderen. 'Weet je zeker dat je kinderen wilt', werd er gezegd. 'Want dat maakt de weg naar boven moeilijker.' Die sfeer kom je nog tegen. Meer uren staat voor beter werk, terwijl dat juist helemaal niets zegt over kwaliteit."

Naar een transparantieplicht?

Marcel Pheiffer, hoogleraar accountancy, legt de tweede stelling neer: "Het maatschappelijk verkeer is na gebleken fraude of discontinuïteit gebaat bij de invoering van een transparantieplicht." 77 procent van de deelnemers is het daarmee eens. "Het moet alleen niet doorslaan. Als er fraude is geconstateerd en de accountant heeft het gezien en het management lost het op, kun je best informatie over die werkwijze aan investeerders geven", meent Omar El Messaoudi. "Daaruit kunnen zij opmaken of ze hun geld in de organisatie willen houden of het weg willen trekken. Maar op een bepaalde manier is de accountant ook een vertrouwenspersoon van de klant en de maatschappij. Het zou zonde zijn dat zaken die een klant normaal gesproken wil melden, niet meer worden gemeld."

Schilder wijst erop dat er vanuit de managementletter al *key audit matters* bekend worden gemaakt. "Jammer is dat er met die *key audit matter* te weinig wordt gedaan. Ook hier heb ik sympathie voor de stelling, maar een transparantieplicht gaat me te ver." Ter Harmsel vindt dat de accountant zijn ethische positie bij aanvang van de klantrelatie duidelijk moet maken. "Neem vooraf bekende controlerisico's en frauderisico's door. 'Als ik dit soort dingen constateer, neem ik afscheid van je.' Of dat bij Alfa waar ik werk gebeurt? Ja, hoor. We nemen regelmatig afscheid van klanten." Schilder: "Beleggersvereniging VEB heeft in haar jaarlijkse accountantsbrief duidelijk gemaakt dat ze niet alleen de zekerheden, maar ook de onzekerheden van de accountant willen horen. Waar heeft het management mee geworsteld?"

Erfenis opruimen

De laatste stelling wordt neergelegd door registeraccountant Marjan Heemskerk, beter bekend als *Happy Financial*. "De jonge generatie moet de erfenis van de oude generatie opruimen." Mee oneens, zegt 65 procent van de stemmers. Ook aan de tafel kan de stelling op weinig sympathie rekenen. Ter Harmsel: "Het beroep moet zich doorontwikkelen. Wat is het nu en wat kan er beter? Dat is een opdracht voor de jonge generatie en voor ons." Schilder: "We zijn als accountantsberoep continu met de buitenwereld in gesprek. In 1961 hadden we al een notitie over wat het accountantsberoep zou kunnen worden."

'We zijn als accountantsberoep continu met de buitenwereld in gesprek.'

El Messaoudi wil zelf een deel van die erfenis terugbrengen. "Vroeger maakte je een controleplan en daarvoor ging je het gesprek aan met de klant. Nu zijn we bij wijze van spreken een *template*-fabriek geworden en gaan we honderd vragen langs. Dat leidt tot minder nadenken door de accountant." In de *chatbox* is een deelnemer het met hem eens. "We zijn verworden tot robotaccountants. Ik zie steeds meer templates en conditionering." Moser merkt op dat er wel wat op te ruimen is. "Qua kwaliteit kon het beter. Dat blijkt uit rapportages van de AFM. Maar die kwaliteit verbeteren is geen kwestie voor alleen jongeren. Kwaliteit verbeteren moeten we samen doen."

Omarmen

Die wens beamen Schilder en Ter Harmsel. "Jong en oud moeten samen dit beroep naar een volgend niveau tillen", aldus de laatste. Schilder: "Hoezo is er een generatiekloof? Wij zitten in hetzelfde vak en zien vanuit die betrokkenheid dezelfde uitdagingen. Ik vond het prachtig dat drie accountancystudenten in het FD reageerden op uitlatingen van kwartiermakers Marlies de Vries en Chris Fonteijn. Ze zeiden geen angst te ervaren om problemen aan te kaarten bij managers. Kortom, sta op en ga het gesprek aan met je bazen en managers. Vaak kom je tot de conclusie dat het enorm meevalt. Pak samen problemen aan. De samenleving zal je omarmen."

Het webinar 'Boomers vs Millennials' is [online terug te kijken](#). Meer informatie over het jubileumprogramma 'Springlevend' is beschikbaar via nba.nl/springlevend.

Deel dit artikel

f in

Ronald Bruins is journalist.

GERELATEERD

NIEUWS | 01 februari 2022

De Slimste Accountant is nu ook echt accountant

Joris Ebbers, die als student accountancy eerder de titel 'Slimste Accountant' won, mag zich nu ook écht accountant noemen. Op 28 januari legde hij online de beroepseed... →

MAGAZINE | 18 december 2020

Ode aan de dwarsdenkers

Natuurlijk is de accountant na 125 jaar nog springlevend. Maar de accountant is ook maar een mens en mensen zijn nu eenmaal gewoontedieren. Precies daarom moet het... →

MAGAZINE | 18 december 2020

Back to the Future

De toekomst van de audit schuilt niet zo zeer in digitale hulpmiddelen of verbreding tot steeds meer niet-financiële informatie, als wel in de terugkeer naar 'Limperg'.... →

MAGAZINE | 18 december 2020

Joris Ebbers is De Slimste Accountant

Opmerkelijk onderdeel van het jubileumprogramma van de NBA: de verkiezing van De Slimste Accountant 2020. Uiteindelijk ging accountancystudent Joris Ebbers ervandoor... →

MAGAZINE | 18 december 2020

Mkb: Het ergste komt nog, maar niet voor iedereen

De coronacrisis richt grote schade aan in het mkb. Ondernemers roepen accountants te hulp, maar onheil kunnen zij nauwelijks keren. Het jubileumwebinar van de NBA... →
